

3.8.2006

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite: Lausuntopyyntö 3.7.2006

Asia: Ravintoloiden tupakointitilaa koskevat asetuseronnokset

Pyydettyinä lausuntoaan Rakennustarkastusyhdistys RTY ry lausuu seuraavaa.

Yleistä

Lausuntoasiakirjoista ei selviä, onko asiaa valmisteltu yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa. Asetuseronnokset sisältävät rakentamista koskevia ja rakentamiseen vaikuttavia sitovia määräyksiä. Maankäyttö- ja rakennuslain 13 §:n mukaan ympäristöministeriö huolehtii valtion viranomaisten antamien rakentamista koskevien määräysten yhteensovittamisesta.

Valtioneuvoston asetus

Laki toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain muuttamisesta sisältää valtuutuslainsäädännön 13 d §. Sen mukaan voidaan valtioneuvoston asetuksella antaa tarkempia säännöksiä tupakointitilan vähimmäis- tai enimmäispinta-alasta taikka tilan pinta-alan suhteesta ravintolan tai muun ravitsemisliikkeen anniskelualueen kokoon tai asiakaspaikkojen määrään.

Asetuseronnoksessa on omaksuttu yksioikoinen linja, jonka mukaan tupakointitilan pinta-alan tulee olla aina vähintään 8 neliömetriä.

Rakennustarkastusyhdistys RTY ry:n mielestä parempi olisi ollut suhteuttaa pinta-ala laissa mahdollistetulla tavalla. Jää myös kysymään, miksi juuri 8 neliömetriä. Esimerkiksi Suomen rakentamismääräyskokoelman osa G1 Asuntosuunnittelu (2005) määrittää asuinhuoneen huonealan vähintään 7 neliömetriksi. Jos jokin yksiselitteinen ja muuttumaton vähimmäispinta-ala halutaan omaksua, niin mieluummin sitten 7 kuin 8 neliömetriä. Jo 7 neliömetrin suuruinen tila on loppujen lopuksi melko suuri. Todennäköistä joka tapauksessa on, että vähimmäispinta-alasta tullaan pyytämään rakentamista koskevissa lupahakemuksissa poikkeuksia, jos mitään jouston ja suhteuttamisen varaa ei asetuksessa anneta.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus

Asetuseronnos herättää monia kysymyksiä.

3.8.2006

Kun luonnosta vertaa viime vuosina Suomen rakentamismääräyskokoelmassa annettuihin määräyksiin ja ohjeisiin on se tyyliään täysin poikkeava. Yleiseurooppalainen trendi jo lähes kymmenen vuoden ajan on ollut kirjoittaa rakentamista koskevat tekniset määräykset pikemminkin toiminnallisina, tietyt tavoitteita ja tavoitearvoja sisältävinä kuin yksityiskohtaisia lukuarvoja ja teknisiä ratkaisuja antavina. Luonnos on tavallaan paluuta vuosikymmenten takaiseen käyttöön, jolloin valtakunnallisia sitovia rakentamismääräyksiä ei vielä ollut ja rakentaminen perustui esimerkiksi alan järjestöjen (kuten RIL) laatimiin standardeihin.

Tulisi myös ottaa eri tarkasteluun uudet rakennukset ja jo olemassa olevat rakennukset, joiden osalta määräykset tulisi kirjoittaa eri lähtökohdista. Maankäyttö- ja rakennuslain 13 §:n 3 momentti sisältää Suomen rakentamismääräyskokoelmaa koskevan tätä tarkoittavan yleisen oikeusohjeen. Säännöksen mukaan rakennuksen korjaus- ja muutostyössä määräyksiä sovelletaan, jollei määräyksissä nimenomaisesti määrätä toisin, vain siltä osin kuin toimenpiteen laatu ja laajuus sekä rakennuksen tai sen osan mahdollisesti muutettava käytötapa edellyttävät.

Seuraavassa on luonnoksesta poimittu joitakin yksityiskohtia, jotka yhdistyksen mielestä ainakin tulisi kirjoittaa toisin:

Tupakointitilassa ei saa olla avattavia ikkunoita. Liian kategorinen määräys. Vanhoissa rakennuksissa saattaisi johtaa esim. rakennussuojelumielessä epätyytyvänsä lopputulokseen.

Tupakointitilaan tulee olla esteetön näkyvyys tilan ulkopuolelta. Sana "esteetön" johtaa liian tiukkaan politiikkaan.

Kulku tupakointitilaan tulee tapahtua oviaukon kautta, jossa on joko automaattisesti sulkeutuva liukuovi tai avoin kulkuaukko, joka on varustettu ilmaverhopuhaltimella. Kohta on esimerkki tyylistä, joka ei ole toiminnallinen ja jota säännöstämistapaa tulisi välttää.

Oven tai kulkuaukon korkeus saa olla enintään 2 m ja leveys enintään 1 m. Kahden metrin enimmäiskorkeus on aivan mahdoton; ihmisten keskipituus kasvaa eikä missään rakentamismääräyksissä ole määritelty oven ainakaan enimmäiskorkeutta. Kohta on esimerkki määräyksestä, joka tulisi ehdottomasti yhteensovittaa Suomen rakentamismääräyskokoelman esteettömyyttä koskeviin määräyksiin.

Painesuhteiden varmistamiseksi tilaan ei tuoda tuloilmaa, vaan korvausilma otetaan ympäröivästä ravintolatilasta. Ratkaisu on varmaan joissakin tilanteissa käyttökelpoinen, mutta jälleen sotii toiminnallista säännöstämistapaa vastaan eikä ole nykyaikaa.

Ilmanpuhdistimia mutta niiden käytöllä ei voida perustella mitoitusilmavirtaa pienempää poistoilmavirtaa. Kohta on kummallinen sekoitus tarkkaa ei-toiminnallista säännöstämistä ja sen perustelua. Poikkeaa yleisesti vallalla olevasta tavasta kirjoittaa rakentamismääräyksiä.

Tupakointitila on varustettava kiinteällä mittalaitteella. Tarpeeton vaatimus; riittää että määrätään ilmanvaihtojärjestelmän toiminnan tarkastamisesta. On kiinteistönomistajan ja tilan haltijan asia, miten se tapahtuu.

3.8.2006

Tupakointitilaa ei saa käyttää, jos tilan ilmavaihtojärjestelmä (po. ilmanvaihtojärjestelmä) ei toimi. Outo määräys. Kuka valvoisi?

Johtopäätös

Erityisesti luonnos sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi on monin paikoin keskeneräinen ja poikkeaa Suomessa annettujen rakentamismääräysten nykylinjasta. Määräys sisältää kohtia, joilla on suorat liittymät Suomen rakentamismääräyskokoelman osaan D2 Rakennusten sisäilmasto ja ilmanvaihto.

Rakennustarkastusyhdistyksen mielestä tupakointitilaa koskevat määräykset tulee yhteensovittaa Suomen rakentamismääräyskokoelman kanssa.

Määräykset tulee saattaa uudelleen valmisteluun. Valmistelutyössä tulee käyttää alan parhaita osajia.

RAKENNUSTARKASTUSYHDISTYS RTY ry

Lauri Jääskeläinen
puheenjohtaja